

Аш-курсактын
программазын — жүрүмгө!

Агитатордын БЛОКНОДЫ

1983

ИЮНЬ

6 №

Бастыра ороондордын пролетарийлери, бириккилегер!

АГИТАТОРДЫҢ БЛОКНОДЫ

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын
пропаганда ла агитация бөлүги

1983 j.
июнь
6 №

Алтайдын бичиктер чыгарар издательствозынын
Туулу Алтайдагы бөлүги

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1207 EAST 58TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 773-707-5000 FAX 773-707-5001

1994
1995

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
1207 EAST 58TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

Улу тартыжунын ла жаан јенгүлердин јолы

(РСДРП-нин 80 јылдыгына)

Быјыл бастыра совет улус, коммунисттер, прогрессивный кижилик, албатылардын јайымы ла ырызы учун тартышкандар большевиктердин партиязы тӱзӱлгӱн кӱнди темдектеп јат. Сегизен јыл мынанг озо — 1903 јылда 30 июльда Россияда социал-демократтардын ишмекчи партиязынын экинчи съезди ачылган. Съезд ол ӱйдӱ Россияда болгон марксисттердин организацияларын Владимир Ильич Ленин тургускан, идейный, политический ле организационный тӱзӱлгӱлӱр аайынча бирлик партия эдип бириктирген.

Анайда јирменчи јӱсјылдык башталып турарда, Россияда јангы политический партия — ишмекчи класстын, ишкӱчиле јаткан јокту калыктын марксизмнин ӱредӱзиле башкарылган революционный партиязы, социализмди ле коммунизмди тӱзӱп бӱдӱретен партия, большевиктердин партиязы тӱзӱлгӱн.

«РСДРП-нин экинчи съездинин 80 јылдыгы керегинде» КПСС-тин Тӱс Комитединин 1983 јылда 5 апрельдеги јӱбинде партиянын сегизен јылдын туркунына ӱткӱн јолы, эткен керектери, бӱдӱрген улу жаан ижи ле једип алган једимдери, эмдиги ле келер ӱйдӱги задачалары темдектелди.

Советский Союзтын коммунистический партиязы — КПСС, чындап та, улу тартыжунын јолын ӱткӱн, жаан једимдерге једип алган. ӱткӱн ӱйдин туркунына большевиктердин партиязы революционер-марксисттердин жаан эмес организациязынан он сегис миллион коммунисттерди бириктирген тын ийделӱ партия боло берди деп, Тӱс Комитеттин јӱбинде айдылды.

Марксизм-ленинизмнин ӱредӱзиле башкарган большевиктердин партиязы Россиянын пролетариадын ӱч революцияга кӱдӱреле, 1917 јылда октябрь айда јенгӱге экелген. Улу Октябрьдагы революция капитализмнен социализмге баратан јолды ачкан.

Октябрьдагы социалистический революция јенген кийинде партиянын алдына социализмди јӱрӱмде тӱзӱп бӱдӱрер, ишмекчилердин ле крестьяндардын ичбойындагы ла тышјанындагы ӱштӱлерден корыйтан задачалар тура берген.

Ороондо революция антарган класстардын ла телексйлик империализмнинг бириккен ийдезин коммунисттердин партиясына баштаткан революционный калык гражданский жуунын жылдарында оодо соголо, жаңы жүрүмди — социализмди төзөөри жанынан Владимир Ильич Ленин тургускан планы бүдүрүп баштаган.

Советтер Ороонынын ишкүчиле жаткандары жууда үрелип чачылган албаты-хозяйствоны коммунисттердин партиясы башкарганыла түрген орныктырып алган. Онон улу жаан жаңыртулар, социалистический кубулталар эдилеп башталды. Орооннын албаты-хозяйствозы индустриализациянын жолына турган. Журт хозяйстводо коллективизация эдилген. Крестьяндардын оок хозяйстволорынын ордына колхозтор, совхозтор төзөлгөн. Культурный революция жеңүлү өткөн. Советский Социалистический Республикалардын Союзы төзөлөлө, ороондо бар бастыра нациялардын ла ук албатылардын экономиказы ла культуразы ончо жанынан өнжип жарана берди.

Партиянын ла албатынын ат-нерелү тартыжузынын ла эрчимдү ижинин шылтуунда СССР-де социализм төзөлип бүткен. Ада-Төрөл учун Улу жуунын жылдарында коммунисттердин партиясы немецко-фашистский олжочыларга удурлаштыра бастыра албатынын тартыжузын оморкодып башкарган. Партиянын башкарганыла совет улус, ат-нерелү черүлери калжу өштүни жуулап оодо соголо, жеңип чыкты, Европанын ла бастыра телекейдин албатыларын фашизмнинг кыйынынан аргадаган.

Жуунын кийиндеги жылдарда бистинг ороон жууда алган шыркаларды кыска өйдин туркунына жазып алала, экономиканы өскүреринде, совет улустын культуразын өнжидеринде жаңы жакшынак једимдерге једип алган.

Совет албаты коммунисттердин партиясына баштадып, једип алган эн жаан једими — СССР-де тын өзүмдү социализмди төзөп бүдүргени. Эмди бистинг ороон коммунизмди төзөп бүдүрер јолдын башталгазында.

Партиянын XXVI съезди коммунизмди бүдүрүп баратан јолды темдектеп, он биринчи бешјылдыктын ла сегизенинчи жылдардын бастыразынын задачаларын тургускан. Эмди партиянын төс ајарузында — производствоны астамду эдери, иштин чындыйын јарандырары, дисциплинаны тынгыдары, чеберлеери ле кымакайлаары, науканы ла техниканы түрген өскүрери ле олордын једимдерин производстводо тузаланары.

КПСС-тин Төс Комитедининг 1982 жылда май айдагы Пленумы ороондо аш-курсакты көптөдөр иштердин элбек Программанын жарадып жөптөгөн. Аш-курсактын Программанын партиянын аграрный политикасында жаңы ой ачты.

Партия једип алган улу једимдерди, јаан јенүлерди оморкоп темдектегениле коштой экономиканы өскүреринде, социально-культурный керектерде, идеологический иште болуп турган једикпес-тутактарды түрген јоголторы јанынан кичеенип јат.

КПСС-тин Төс Комитедининг 1982 жылда ноябрь айда өткөн Пленумынын жөптөринде, КПСС-тин Төс Комитедининг Генеральный качызы нөкөр Ю. В. Андропов Пленумда айткан куучынында советский экономиканы мынан ары там тыгыда өскүрип баратан аргалар көргүзилген. Производствону астамду эдер, иштин арбынын бийиктедер, государственный, плановый, технологический дисциплинаны тыгыдар, албаты-калыкты керектү товарларла јеткилдеер, ишти башкарарын јарандыар элбек иш башталды. Анчада ла иштин дисциплиназын тыгыдарына јаан ајару эдилет.

Социализмнинг энг бийик амадузы — албаты-калыктын жадын-јүрүмин јарандыары, культуразын бийиктедери, кичи бастыра јанынан тенг тазыгып өзөрин јеткилдеери. Совет кичи ырысту болоры учун кичеенери — бистинг партиянын бастыра ижининг башталга ууламјызы болуп јат. Кажы ла кичи ырысту ла јакшы јүрерин јеткилдейтен арга — иш ле онын једимдери деп партия шүүп туру. Онын учун иштин дисциплиназына партия јаан учур берип јат. Кажы ла ишчи — ишмекчилерден ала министрге јетире — ого берилген задача, бүдүрип турган ижи, онын чындыгы учун каруулу болоры керектү.

Кичеенип иштебейтениле, шалырт ла анар-мынар ишле, ишке чыкпайтаныла, ишке оройтыганыла, иштен эрте јүре беретениле, иш үзетениле, аракыдашла, бистинг јүрүмге јарабас өскө дө быјар кылыктарла: спекуляцияла, государствонун акча-јөөжөзин үрейтениле, бойына мензинетениле күүн-кайрал јок тартыжу јарлалган. Бу тартыжуда бастыра албаты-калык туружып јат.

Ороондо хозяйствону башкарар ла пландаар иш, социалистический мөрөйди төзөөри, озочылдардын ченемелин таркадары јангырта төзөлип туру.

Лениннинг партиязы национальный колбуларда једип алган јаан једимдерге јолду оморкоп јат. Бистинг ороондо көп тоолу нациялар ла ук албатылар бирлик ле нак биледе болгоны — СССР төзөлгөнininг 60 жылдыгын байрамдаганынан көрүнди.

Көп национальностторлу социалистический государство төзөлип тынгыган јолдо элбек иш эдилген, јаан задачаларды бүдүрген. Мында једикпес-тутактар база көп болды. Олорды өдүп чыгарга, түзедерге ле јоголторго келишкени јарт. КПСС кажы ла нациянын ла ук албатынын экономиказы ла куьтуразы тендежерин, национальный ученылар, писательдер, искусствонин ишчилери, јүзүн-башка специалисттер көптөөрин кичееп јат.

Партиянын программазында темдектелген социально-экономический, культурный строителствонин задачалары, национальный политиканын ээжилери јүрүмде бүткени ле бүдүп турганы алтай албатынын јүрүминен, Горно-Алтайский автономный область төзөлөлө, өзүп келген јолынан көрүнөт.

Алтайлар, бистин ороондо өскө дө оок албатылар чылап ок, партиянын Ленин тургускан национальный политиказынын, улу орус албатынын болужынын шылтуунда феодализмнен капитализмнин јолына кирбей, көнү социализмге алтап кирген. Эмди алтай улус совет албатынын најылык ла нак билезинин тен праволорлу члени болуп, коммунизмди бүдүрер јолдо эрчимдү иштенип туру. Алтай бичиичилердин бичигени, јурукчылардын чүмдеп јураганы јангыс ла Туулу Алтайда, Алтайский крайда эмес, ороондо, телекейде јарлу. Алтай артисттер телекейдин, Советский Союзтын, Туулу Алтайдын драматургтарынын пьесаларын бойынын театрында ойноп турулар. Областьта көп тоолу ученылар, бийик үредүлү специалисттер иштеп јадылар.

Партия социалистический культураны өскүрери, советский демократияны элбедери ле теренжидери јанынан кичеенет.

Советский Союзтын Коммунистический партиязы төзөлгөн баштапкы ла күннен ала пролетарский, социалистический интернационализмнин ээжилериле башкарынат. Онын бастыра историязы — национальный ла интернациональный керектер бой-бойлорыла үзүк јок колбулу болгонын көргүзөт. Эмдиги өйдө КПСС бой-бойыла колбулу эки задачаны бүдүрип туру. Баштапкызында, бойынын ороонында јангы јүрүмди төзөп бүдүрип турганыла телекейде ишкүчиле јаткандардын капитал бийлегенине удурлашкан революционный тартыжуга салтарын јетирет, экинчизинде, бүгүнгү күнде телекейде албатылардын империализмге ле расизмге удурлашкан национально-јайымданар тартыжузына јөмөлтө эдип, болужып туру.

Телекейдин јүрүминде эн јаан учурлу керек — социализмнин телекейлик системазы төзөлгөни. Социализмнин ороон-

дорынын албатылары марксистско-ленинский партияларга башкартып, жаңы жүрүмди төзөөринде жаан једимдерге једип алдылар. Олор бу једимдерге телекейдинг империализмиле јенил эмес тартыжуда једип алып турулар.

Империализм калганчы өйдө социализмди ле коммунизмди не ле деп јамандап, социализмнинг карындаштык ороондорына удурлашкан каршулу ишти анчада ла тынгыдып ийдилер. Мындый айалгада политикада эмеш те болзо јастырганын, партиянын башкараачы учуры јабызаганын, идеологический иште болуп турган једикпес-тутактарды классовой өштүлөр, империализм социализмди, компартияларды марксизм-ленинизмнинг үредүзин јамандаарга тузаланып јат.

КПСС өскө марксистско-ленинский партияларла кожо идейный өштүлөрле, ревизионизмле, оппортунизмле күүнкайрал јоктонг тартыжат.

Советский Союзтын Коммунистический партиязы башка-башка социальный жүрүмдү государстволор амыр-энчү коштой турар, садыжар, бой-бойлорыла колбуларлу болор ээжилерле башкарынып, телекейде јеткер јок болоры, жаңы јууны болдыртпазы учун тартыжып туру. КПСС-тин XXVI съезди сегизенинчи јылдарга јарадып јөптөгөн Амыр-энчүнинг Программазы термоядерный јуу-чак башталар јеткерди јоголтотон, јуу-јепселдерди көптөдөрин токтодотон јол көргүзип берди.

Бистин партия тышјанындагы өткүрип турган амыр-энчүге күүнзеген политиканы, Варшавадагы Договордо турушкан государстволордын башчы ишчилери быјыл январь айда Прагада јараткан Политический Декларацияда јарлалган жаңы шүүлтелерди телекейдинг албаты-јонынын элбек калыгы јарадып туру.

КПСС, бастыра совет албаты карындаштык партияларла, социализмнинг најылык ороондорынын ишкүчиле јаткандарыла кожо телекейде термоядерный јуу-чак баштаарга турган империализмге, коммунизмди јоголтотон крестовый поход эдерге НАТО аайынча союзниктерин кычырып турган США-нын империализмине удурлаштыра турумкай тартыжат.

Улу Ленин төзөгөн партия сегизен јылдын туркунына өткөн јол, чындап та, ат-нерелү тартыжунын ла улу жаан јенүлердинг јолы болуп јат. КПСС башкарганыла эдилген, јангыртулар ла кубулталар бистин орооннын жүрүм-салымын чек өскөртти. Советтер Ороондорында эдилген революционный јангыртулардын салтарыла јер үстинде јуртаган көп албатылар жаңы јолго турдылар.

Советский коммунисттердин партиязынын историязын Владимир Ильич Ленин «эн бийик үредүлердин школы» деп айдып туратан. Бу школды революционный ишмекчи класс, ишкүчиле јаткан албаты-калык социализм ле коммунизм учун тартыжуда үренип, өдүп јадылар. Эмдиги айалгада КПСС-тин историязы анчада ла јаан учурлу. Элден озо өзүп јаткан јиит үйени коммунистический күүн-тапту эдип үредип тазыктыра-рына керектү.

КПСС-тин Төс Комитеди бойынын јөбинде партийный организациялардан РСДРП-нин II съездинин 80 јылдыгын темдектегениле колбой партиянын историязын ла политиказын үренип јартаар ишти тынгыдарын некеди. Партийный организациялар, олордын идеологический ле политико-јартамал иш өткүрип турган ишчилери, совет албаты КПСС-ке башкартып, једип алган једимдерди эл-јонго јартап айдарын тынгыдары керектү.

Бистин обществонын јүрүминде партиянын башкараачы учуры там ла тыгып туру. Социализм учун тартыжуда партиянын једимдерин, ченемелин практический иште элбеде тузаланар керек. Коммунисттер ле комсомолдор, бастыра совет улус Лениннин партиязынын героический историязын јакшы билер, онын политиказын јүрүмде бүдүрери учун тартыжар учурлу.

Бистин областьтын ишкүчиле јаткандары, коммунисттер, бастыра совет албатыла кожо партиянын историязында јакшынак кўнди — РСДРП-нин II съездинин 80-чи јылдыгын иште јаңы једимдерле, политический бийик көдүрингиде темдектеер.

Аш-курсактын программазы — бастыра албатынын кереги

Совет албатынын материалый аргаларын там жарандылары янынан партиянын XXVI съездинин жөптөри аайынча КПСС-тин Төс Комитединин 1982 жылда май айда өткөн Пленумы ороондо аш-курсакты көптөдөр иштердин жаан Программанын жарадып жөптөгөн.

Бүгүн Аш-курсактын программанын бастыра ороон бүдүрүп туру. Колхозтордо ло совхозтордо, журт хозяйствонун өскө дө предприятиелеринде производственный ла технологический дисциплина тыгып јат. Агропромышленный биригүлер төзөлөлө, иштеп баштадылар.

Туулу Алтайдын партийный ла советский органдары журт хозяйствоны өскүрери, аш-курсакты көптөдөри јанынан ишти кезем тыгыттылар. Бистин область төзөлгөн жылда аш үрендеп өскүрген кыралар он беш мун гектардан бир эмеш ашкан болзо, бүгүн Туулу Алтайдын колхозторында ла совхозторында кыралап турган јер 150 мун гектарга јетти. Эмезе он катап элбеди.

Областьта койлордын ла эчкилердин тоозы он бир катап көптөгөн. Уйлардын тоозы эки јарым катап өсти. Ангдардын тоозы он беш мунды ашты. Өскө дө мал көптөди.

КПСС-тин Төс Комитединин 1965 жылда март айда өткөн Пленумынын кийнинде колхозтордын ла совхозтордын материально-технический аргалары тынгыган. Журт хозяйстводо автомобильдердин, тракторлордын, комбайндардын, өскө дө машиналардын тоозы көптөгөн. Областьта састалган јерлерди кургадар, суу јок јерлерди сугаттаар, аш үрендеер ле өлөң чабар јерлерди чаал агаштардан, таштардан, төңөштөрдөң, јадыктардан арчыыр, түжүм бийиктедер иш элбеди.

Малдын азыралын белетеер, чынгдыйын јарандылар иштерде механизация тынгыган. Малдын угын јарандылар иш чокум ууламјылу өдүп туру.

Јурт хозяйствоны тыгыда өскүрери јанынан өткүрип келген иш јакшы једимдер берди. Јылына государственного табыштырып турган эт орто тооло 1,4 катап, сүт — 5 процентке, түүк — 52,5 процентке, ноокы — 2,5 катап, агнын мүүзин табыштырары 2,2 катап көптөди. Јер ижинин продукталарын јууры көптөди. Темдектезе, картошко јуунадары 35 процентке, маала ажы — 2,6 катап, јиилектер јуунадары беш катап көптөди.

Он биринчи бешјылдык база јакшы једимдерлү өдүп туру. Бешјылдыктын баштапкы эки јылында государственного јурт хозяйствонын продукталарын табыштырар бастыра пландарды ла социалистический молјуларды область ажыра бүдүрген.

Аш-курсақты көптөдөр Програмада темдектелген иштерди јенүлү бүдүретени хозяйственный да, политический де јанынан алза, бу өдүп јаткан бешјылдыктын төс задачазы болуп јат. Бистин областьта ол задача малдан алатан продукталарды: этти, сүтти, түүкти, ноокыны ла өскө дө јуртхозпродуктарды көптөдөрине ууланды.

Туулу Алтай 1990 јылга јетире эт иштеп аларын 43,8 процентке, сүтти — 31, јымыртканы — 27 процентке көптөдөр задача тургузылган. Бу задачаны канайда, неле бүдүрер? Кыралардын түүжүмин, малдын продуктивностын канайып бийиктедер?

Бу сурактарга каруулар партиянын Төс Комитединин май ла ноябрь айларда (1982 ј.) өткөн Пленумдарынын јөптөринде берилген. Аш-курсақты көптөдөр Программаны јенүлү бүдүрип барарга, јурт хозяйствоны өрө көдүрерге, пландарды ла социалистический молјуларды јенүлү бүдүрерге бүгүнгү күнде нени эдетенин КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы Юрий Владимирович Андропов апрель айда Москвада КПСС-тин Төс Комитединде өткөн јуунда куучындады.

Элден озо јурт јерлерде бастыра хозяйственный иштерди, культурный строительствоы јангырта төзөп башкарары керектү боло берди. Јурт хозяйстводо ончо иш астамду, арбынду, бийик чынгдыйлу, төзөмөлдү болор учурлу. Кажы ла ишчи бойынын ижинде баштапкы, тапкыр сүмелү, кичеенкей болоры, государственнын, эл-јоннын, коллективтин текши јилбүлери учун тартыжары керектү. Мында партийный, государственнын дисциплинаны, иштин дисциплиназын тыгыдары учун күүн-кайрал јок тартыжу төзөөр учурлу.

Јурт хозяйствоны өскүрери, онын экономиказын тыгыдары јанынан партия көп керектер эдип јат. Партиянын райкомдорында јурт хозяйство аайынча бөлүк иштеп баштады. Областьта ла аймактарда агропромышленный биригүлер төзөлөлө,

колхозтордын ла совхозтордын ижиле колбуларды элбетти, оларды башкарарын тынгытты.

Јурт хозяйстводо эмдиги айалгада ишти тӧзӧп башкарары, иш учун тӧлӧӧрин јангырта тӧзӧӧри анчада ла јаан учурлу боло берди. Бу задачаларды јенӱлӱ бӱдӱретен быжу арга — колхозтордо ло совхозтордо хозрасчетты, коллективный подрядты элбеде таркадатаны.

Партиянын областной комитединин апрель айда ӧткӧн очередной пленумы бойынын јӧбинде быјыл јер ижинде коллективный подрядла иштеер алтаннан ас эмес, мал ӧскӱре-ринде јетен-сегизен бригада ла звено тӧзӧӧр деп бичиген. Коллективный подрядла иштеерин канайда тӧзӧӧрин аймактар сайын ӧткӧн семинарларда јартап айдып берген.

Бу јаан учурлу керекте баштапкы алтам эдилген. Эмди партийный, профсоюзный ла комсомольский организациялар, агропромышленный биригӱлердин, колхозтордын ла совхозтордын башкараачылары коллективный подрядтын артык-тузын ишчилерге јартаары јанынан элбек иш ӧткӱрип, андый эп-сӱмеле иштейтен јагы бригадалар, звенолор, фермалар тӧзӧӧр учурлу.

Аш-курсактын Программанын тӱрген бӱдӱрери јанынан ӧткӱрип турган бастыра иштер элден озо јербойында, колхозтордо ло совхозтордо, ишкӱчиле јаткандардын коллективтеринде ӧдӱп јат. Онын учун бис бӱгӱнги кӱнде бу иштерди јенӱлӱ бӱдӱрерге, Аш-курсакты кӧптӧдӧр Программа бойыстын, Туулу Алтайдын јӧмӧлтӧзин эдерге малды кыштан королто јок чыгарар, јаш малды кичееп торныктырар керек.

1983 јылдын баштапкы кварталында государственного эт табыштырар планы областын совхозторы ла колхозторы ажыра бӱдӱрген. Планга ӱзеери тӧрт јӱс тоннага шыдар эт табыштырылды. Сӱт табыштырар јакылта 99,5 процентке бӱткен. Ондой Чой ло Турачак аймактар баштапкы кварталда государственного сӱт табыштырар планы бӱдӱрип болбодылар. Бу аймактардын хозяйстволоры баштапкы кварталда государственного јетире бербеген сӱтти, экинчи кварталдын планы ла кожо табыштырып саларына иженер керек.

Эмди колхозтордын ла совхозтордын алдында эчкинин ноокызын тарап, койдын тӱгин кайчылап, государственного табыштырар задача туруп јат. Бу задачаны јенӱлӱ бӱдӱрер аргалар областын хозяйстволорында јеткил.

Туулу Алтайда бӱдӱретен эн јаан иштердин бирӱзи — мал-

га ток азыралды јеткилинче белетеп алатаны. Бу задачаны бүдүрүп, колхозтор ло совхозтор азырал белетеер жаңы техниканы ла технологияны тузаланар, бийик түжүмдү азырал культуралар кыралап өскүрер учурлу.

Быылгы жылда кату ла јулукту азыралды белетеерин 177 мун тонна азырал единицага јеттирер, 1985 жылга — 203 мун тоннага јеттирер керек. Азырал эдерге ашбобовый культураларды, јадагай арышты, рапсты, масличный чалканакты, корнеплодторды, өскөлөрин де кыралап өскүрерге јараар.

Хозяйстволордын башкараачылары, специалисттери јер ижинин культуразын јарандыраар, минеральный удобрение-лерди чике тузаланар, кыраларга өтөкти көп төгөр, мелиорацияны элбеде өткүрер учурлу.

Аш-курсакты көптөдөр Программада тургузылган задачаларды јенүлү бүдүрери јурт јердеги башкараачы ишчилерден, специалисттерден, механизаторлордон, мал өскүрөөчилерден камаанду. Онын учун олорто иштеери, олоорды үредип тазыктыраары, олоор керегинде кичеемел эдери — партийный организациялардын эдетен кереги деп, нөкөр Ю. В. Андропов партиянын Төс Комитединде өткөн јуунда айткан.

Бистин областьтын јурт хозьяйствозында 1400 специалист иштеп јат. Колхозтордын ла совхозтордын башкараачы ишчилери, фермалардын ла бригадалардын башкараачылары көп нургунында бийик ле аңылу орто үредүлү. Андый да болзо, јурт хозьяйстводо кадрларла иштееринде једикпестер эмди де көп.

КПСС-тин Төс Комитединин май айдагы (1982 ј.) Пленумынын јөптөрин, Аш-курсактын Программанын жүрүмде бүдүреринде јурт хозьяйствоны башкаратан жаңы органдарга — агропромышленный биригүлерге јаан учур берилип јат. Олоор баштапкы ла алтамдарынан ала чике ууламјы алала, јурт хозьяйствоны өскүрер ончо керектерди чике башкараар учурлу.

Јурт хозьяйствонын алдына тура берген задачаларды јенүлү бүдүрери партиянын райкомдорынын, колхозтордогы ла совхозтордогы партийный организациялардын учурын там бийиктедет. Аш-курсактын программанын бүдүрерине албаты-калыкты көдүрери, эрчимдү мөрөй төзөөри олоордон камаанду.

Нөк. Андропов Москвадагы јуунда айткан куучынында кезик областтарда, крайларда ла республикаларда албаты-калыкты аш-курсакла толо јеткилдегедий јербойындагы аргаларды тузаланбай турганын критикалаган. Темдектезе, јурт

улустың акту бойының хозяйствозы, анда мал, куш, огород, аргалу болзо сад болор учурлу. Јурт јерлерде кезик өрөк-лөрдө бир де мал јок болгоны неге де јарабас деп, нөкөр Андропов Ю. В. айткан. Промышленный предприателиер бойында болушту хозяйстволу болор, ол хозяйстводон коллектив эт, сарју, маала ажын, өскө дө јуртхозпродукталарды алар учурлу. Је кезик јерлерде предприателиердин башкараачылары, олардын профорганизациялары оны кичеебей турганы јастыра.

Бешјылдыкта аш-курсакты көптөдөр пландар јенүлү бүдери быјылгы, 1983 јылдан тың камаанду. Бүгүн областьтын јурт ишчилеринин, партийный организациялардын, колхозтордын ла совхозтордын башкараачыларынын алдында турган задача — малдын тоозын көптөдип, семирте азырап, јайгыда көп азырал белетеп алып, государствого эт, сүт, ноокы, тук, мүүстер, өскө дө јуртхозпродукталар табыштырар пландарды ла молјуларды бүдүрери ле ажыра бүдүрери.

Јартамал иш өткүреринде турушкылайт

«Идеологический, политико-јартамал ишти мынанг ары там јарандылары керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин јөбин јүрүмде бүдүрип, Шебалин аймактын партийный организациясы ишкүчиле јаткандардын ортодо јартамал ишти кезем тынгытты. Партиянын райкомы план аайынча өткүрип турган көп иштердин ортодо јартамал иште башкараачы ишчилер — аймактын партийно-советский активи, КСПС-тин райкомынын бюросынын члендери, партиянын райкомынын аппаратаынын ишчилери, албатынын депутаттарынын аймактагы Со-едининг исполкомынын члендери, предприятиелеринин, организациялардын ла учреждениелердин, совхозтордын башкараачылары, өскө дө башкараачылар туружарын кичееп јат.

Ишкүчиле јаткандардын коллективтеринде идейно-јартамал иш өткүретен эптү арга — идеологический планеркалар боло берди. Ол планеркаларда коллективте башкараачы ишчилер ле специалисттер бойлоры башкарып турган улустын ортодо идейно-јартамал иш канайда өдүп турганын, ол иште бойлоры нени эдип турганын куучындап јадылар. Коллективте политический көдүринги, иштин эрчими кандыйын, ишкүчиле јаткандар бойынын таскадузын, текши үредүзин канайда көдүрип турганын айдып јат. Социалистический мөрөй тө-зөлгөніне, көргүзүлү агитацияга, улуска иштенер, амыранар айалга јеткилдеерине, иштин дисциплиназын тынгыдарына, озочылдардын ченемелин таркадарына, јангы эп-сүмени иште тузаланарына јаан ајару эдилет.

Андый идеологический планеркаларды улай ла ажындыра пландалганы аайынча бир де үспей «Шебалиндеги» совхозтын директоры нөк. Титанакон Н. В., «Эликманардагы» совхозтын директоры нөк. Плетенецкий Д. Е., агашпромхозтын директоры нөк. Липунов А. П. өткүрип турулар. Планеркаларды олар бойлоры башкарып, ононг коллективте јартамал иш өткүреринде эрчимдү туружып өскө, башкараачыларга јозок болуп јадылар.

Партийный ла хозяйственный башкараачылар ишкүчиле јаткандарла туштажып куучындажарына, олар политический

үредү өткүрип ле башкарып турарына Владимир Ильич Ленин жаан учур берип туратан. Башкараачы кижги бойы айдып бергенинен артык не де жок, онызы жокко политический иш болбос деп көп катап айдып туратан. Шак ла Владимир Ильич Лениннинг жакарузыла 1919 жылда жаскыда башкараачы ишчилер предприятиялерде ле учреждениелерде, ишкүчиле жаткандардын коллективтеринде куучын айдып турары керегинде жөп чыккан. Бистинг партиябыстын историзында ол «Лениннинг пятницалары» деп адалган.

«Лениннинг пятницалары» башталганынан ала алтан жылдан көп ой өтти. Ле ол ээжилер жоголголок, эмди андый ишти — бирлик политкүн өткүрери деп адап жадыс. Шебалин аймакта бирлик политкүндер кажы ла айдын үчинчи четвергинде үзүк жок өдүп туру.

Бирлик политкүндерде аймактын партийный ла советский башкараачы ишчилери, аймактагы организациялардын ла ведомстволордын башчылары, хозяйстволордын ла предприятиялердин директорлары ишкүчиле жаткандардын алдына докладтар эдип жадылар.

Политкүндерде ишкүчиле жаткандар общественно-политический ле культурно-бытовой керектерде једикпес-тутактарды айдып, оморды түзедип жоголторы јанынан шүүлтелер берип, јангы сурактар тургускылайт. Докладта ишкүчиле жаткандарга онын алдында өткөн политкүнде эдилген шүүлтелерди бүдүрген-бүдүрбегенин айдып берип јат. Кезик шүүлтелерди эмди бүдүрер арга жок, эмезе бүдүрерге чек јарабас. Оны улуска јазап айдып берзе, омор угала, јөпсинер.

Бирлик политкүндер өткүреринде, омордо улус айткан шүүлтелерди јүрүмде бүдүреринде аймактын прокуроры Дмитрий Иванович Болтошев, аймакисполкомдо акча-јөөжө башкараар бөлүктинг заведующийи Сакпачаков Владимир Ильич, киносетьтинг директоры Коруц Мирон Сергеевич ле өскө дө көп нөкөрлөр јакшы туружып жадылар.

Башкараачы ишчилер албаты-јоннын алдына јангыс ла бирлик күндерде куучын айдып турган эмес. 12 хозяйствонын ла предприятиянин башчылары парторганизациялардын жакарузыла политинформатор болуп иштеп жадылар. Политинформатордын ижин анчада ла «Каракольский» совхозтын директоры нөк. Кургулов Михаил Алексеевич јакшы бүдүрип јат.

«Эликманардагы» совхозтын директоры нөк. Плетенецкий Дмитрий Ефимович кажы ла директор элден озо политинформатор болор учурлу деп шүүп туру. Былтыр јайгыда бис өлөнг эдип турган звенолордо болорыста, Дмитрий

Ефимович күчсинбей, улусты тоолу минуттарга јууп ийеле, олордын комыдалын сурап угуп, оног ороондо, аймакта, совхозто не болуп турганын куучындайла, керектү јакарулар берип турар.

Соңында мен бу совхозтын парторганизациязынын текши јуунында болорымда, коммунисттер бойларынын куучындарында мынайда айдыжып тургандарын уккам: «Ончо башкараачылар Плетенецкийдй болзо, бистин керектерис мынанг артык болор эди. Дмитрий Ефимович кажы ла участокто, кажы ла кижиге једер, куучындажар кижии». «Кезик јамылулар фермага туфлялу барала, кажааннын өтөгиненг јалтанып турар. Эмезе јеңил јорыкту машиналу келеле, машиназынан да чыкпай, бир километр ыраакта тракттан јакару берип стырар». «Кезик башкараачы келзе, јазап јакшы да сурабай, кизиреп адылала, көмөлийле, ол ло — јүре берер».

Башкараачынын бүдүрип турган көп иштеринин ортодо аңылу јерде социалистический мөрөй туруп јат. Эмди мөрөйдй ајаруга албай турган башкараачылар ас учурап јат. Бу ишти Чаргыдагы сырзаводтын директоры нөк. Беспалов А. И., «Эјегандагы» совхозтын директоры нөк. Зацаринный В. С., Чамалдагы мехагашхозтын директоры нөк. Трунов М. И., Чамалдагы рабкооптын председатели нөк. Литвиновский П. Ф., Чаргыдагы ферманын управляющийи нөк. Пчелинцев В. А. ле өскөлөри де јакшы башкарып турганын темдектеерге јараар.

Бис үч јыл улай социалистический молјулар јөптөөр (корулаар) иш өткүрип јадыс. Партиянын райкомында социалистический молјуны јөптөйтөн комиссия бар. Председатели — райкомнын качызы, члендери — райкомнын бөлүктеринин ишчилери, аймакисполкомдо јуртхозуправлениенин специалисттери, профсоюзтын райкомынын председатели, райпланнын председатели, ВЛКСМ-нин райкомынын качызы, райгазеттин редакторы.

Социалистический молјуны јөптөөрине совхозтордон: директорды, парткомнын качызын, профкомнын председателин, ВЛКСМ-нин комитединин качызын алдырып јадыс. Предприятиелерден ле ведомстволордон база он төрт кижини алдырар. Олор өткөн јылда канайда иштеги молјулар бүткени керегинде сводкаларлу, озочылдардын списокту, јангы јылга совхозтын (предприятиенин) ишчилери, бригадалар, фермалар, цехтер бойларына кандый молјулар алганын көргүскен тоолорлу келип јадылар. Директор бу јылга алган социалистический молјуларды јартап куучын айдат.

Совхозтордын, предприятиелердин ле ведомстволордын социалистический молјуларын анайда шүүжип јөптөгөн со-
нгында аймактын молјуларын тургузала, озочылдардын ай-
мактагы јуунында јөптөп јадыс.

Социалистический мөрөйді анайда төзөгөні јаан једимдү
болгодый. Онын да учун аймак 1982 жылдын ла 1983 жылдын
баштапкы кварталына алган социалистический молјуларды
јакшы бүдүргени учун КПСС-тин Төс Комитединин, СССР-дин
Министрлеринин Совединин, ВЦСПС-тин ле ВЛКСМ-нин
Төс Комитединин Кызыл Маанызыла кайралдаткан.

Былыргы жылдан ала аймактын јурттарында Ачык пись-
монын күнин өткүрер иш өдүп туру. Быјыл андый Ачык пись-
монын күндери совхозтордын төс јурттарында ла аймактын
төс јуртында өтті. Оны өткүреринде јаан чүм јок. Башкараа-
чылар ишкүчиле јаткандардын сурактарына каруу берип ја-
дылар. Андый да болзо, Ачык письмонын күнинде кажы баш-
караачы канайда иштеп турганы, онын тоомјызы јарт билди-
рер. Экинчи јанынан, албаты-калыктын јилбиркегени, амада-
ганы, күүн-табы, шүүлтези јарталат. Идеино-јартамал иште
эмди кандый керектерге ајару эдери көрүне берер.

Хозяйстволордын ла предприятиелердин башчы ишчилери
идеино-јартамал иште турушканы, олар докладтар эдери,
улусла туштажары јангыс ла пропагандистский учурлу деп
шүүгени јастыра. Коллективте иш јакшы једимдү болоры улус-
тан, олардын јадын-јүрүминен камаанду. Је улуска јакшы
иштеер айалганы јеткилдеери, ишчилердин јадын-јүрүминде
једикпес-тутак јок болоры элден озо башкараачы ишчиден
камаанду. Онын учун башкараачы ишчи улусла туштажарда
олордын ижин, јадын-јүрүмин бойы көрүп, оны јарандырары
јанынан кичеене берер. Оны бис аймактын јүрүминен көрүп
јадыс.

Чамалдагы мехагашхозто (директоры нөк. Трунов М. И.)
ишмекчилерге, олардын билелерине јарамыкту айалга төзөөри
јанынан јаан иш өдүп јат. Кажы ла производственный учас-
токто бытовка бар, улуска изү курсак азып јат, мөрөйдін
итогторын улай ла шүүжип јадылар. Ишмекчилерге кварти-
ралар тудулат.

Бу сурактарга «Горноалтайсксуустрой» тресттин хозрас-
четный строительный участогынын начальниги нөк. Томишев
С. Г. јаан ајару эдип јат. Онын шылтуунда ишчилер солынары
астады, иштин дисциплиназы тынгыган, экономический једим-
дер бийиктеген.

Бистин аймакта бежен эки башкараачы ишчи — пропа-

гандисттер. Олор партийный, комсомольский ле экономический үредүнинг системазында үредү өткүрип жадылар. Олордын ортодо көп жылдардын туркунына жакшы иштеп келгендердин тоозында: «Эликманардагы» совхозтын директоры Плетенецкий Дмитрий Ефимович, Чопоштогы журт Советтин председатели Азынчаков Петр Иванович, Чамалдагы орто школдын директоры Липова Надежда Андреевна, өскө дө озочыл пропагандисттер. Олор марксизм-ленинизмнин теоретический сурактарын бүгүнгү жүрүмле, коллективтин задачаларыла колбоштырып турулар.

Башкараачы ишчи жартамал ла таскамал ишти школдон баштаар учурлу деп, партиянын райкомы шүүп туру. Бистин «Эликманардагы» совхозто үренчиктердин производственный бригадазын директор хозяйствонун бригадазыла түнөй деп чотоп жат. Үренчиктердин производственный бригадазынын бригадири кажы ла субботто совхозтын директорында өдүп турган планеркага келип, эткен иш керегинде отчет берип, келер неделеге жакарулар алып жат.

Совхозтын директоры, баш специалисттери үренчиктердин производственный бригадазында, өскө подразделениелерге көрө, көп ой өткүрип жадылар. Олор школдогы бастыра иштерде турушкылайт. Кажы ла үредүлү жыл башталарда онынчы класстарда Ленинский урок деп адалып турган баштапкы урокты совхозтын директоры өткүрип турат.

Онын да учун Эликманардагы орто школды үренип божоткон балдардын көп нургуны совхозто иштеерге артып жат. Онон ары үренип баргандары ойто бойынын јерине иштеп келгилейт. Былтыр онынчы классты үренип божоткон 11 баладан алтузы совхозтын мал ижинде иштеп артты. Үренип турган балдар кышкыда мал кыштадарына, јайгыда мал кабырарына, азырал белетеерине болужып жадылар.

Андый ок колбулар «Каракольский» совхозтын башкарзачыларынын ла Чопоштогы орто школдын ортодо. Школдын директоры эртен тура иштенер ойин совхозтын директоры нөк. Кургуловло тушташканынан баштап жат.

Башкараачы ишчилер идеологический иште туружарында једикпестер эмди де бар. Бу иштең аргалу болзо кыйыжар күүндү директорлор ло управляющийлер учурап жат. Је олоордын тоозы там ла астап барып јатканы сүүндирет.

А. Айманов,
КПСС-тин Шебалиндеги райкомынын качызы

Европада ядерный јуу-јепселдерди астадар сурактар јанынан СССР-дин шүүлтелери «бу керекте јаан јол албай јат, олордын амадузы — бойлорынын СС-20 ракеталарын тургузып, Күнбадышты акалаганын ол бойыла артырары болуп јат» деп Американын политиктери айдыжат.

Бу суракты јартап беригер

Европада ядерный јуу-јепселдерди астадар сурактар јанынан США-нын ла НАТО-нын өскө дө ороондорынын башчылары айдыжып турганы чын. Олор ненин учун анайда айдыжып јат? Андый орды јок меке шүүлтелер НАТО-го Күнбадыш Европадагы госуларстволордын јерине орто учушту јангы американский ядерный системаларды — «Першинг-2» ракеталарды ла канатту ракеталарды экелип тургузарга, Европада ядерный јуу-јепселдерди астадары аайынча Женевадагы эрмек-куучындарда США-нын јөпсинбей турган политиказын канайып та бөктөөргө керектү.

Советский Союзтын Европада тургузылган орто учушту ядерный јуу-јепселдерин текши алза бүгүнгү күнде Күнбадыштын андый јуу-јепселдеринин тоозынан ашпай јат: кажы ла јанында 1000 кире бар деп, СССР-дин политический ле военный башкараачыларынын куучындарында ла статьяларында көк катап темдектелген. Анайда чокым ээжилер аайынча чотолгон: ядерный снарядты эмезе бомбаны 1000 км ажыра учуртып јетирер аргалу ракетаны эмезе самолетты орто учушту деп чотоп јат (стратегический деп адалган ракеталар ла самолеттор олордын тоозына кирбей јат).

Чокымдап айтса, США-да бүгүн андый 700 самолет бар (Европаны эбуре тенгистерде ле талайларда јүзүп јүрген американский авианосецтерде тургузылган А-6 ле А-7 самолеттор, Ф-111, ФБ-111, Ф-4 самолеттор). Ого үзеери Советский Союзка ла онын союзниктерине удурлаштыра Англиянын ла Франциянын 300-ке шыдар баллистический ракеталары ла бомбардировщиктери тургузылган. Олордын ядерный снарядтары ла бомбалары 1000—4500 км учала, СССР-дин көп нургуны јерине једер аргалу. Англия ла Франция бойлорынын ядерный јуу-јепселдерин јаантайын јарандырып јат.

Советский Союзтын орто учушту ядерный јуу-јепселдери — јерде тургузылган СС-20, СС-4 лө СС-5 ракеталар ла

орто бомбардировщиктер. Советский Союз бойынын ядерный жуу-жепселдерин, Американын озолой тургузылган ядерный жуу-жепселдерин, анайда ок Англиянын ла Франциянын ядерный жуу-жепселдерин аяруга алала, ого каруу эдип тургускан. Андый жуу-жепселдер керегинде сурактарды ОСВ (стратегический жуу-жепселдерди астадары) керегинде эрмек-куучындарда шүүжели деп, СССР көп катап айткан, США ого жөпсинген болзо, эмдиги айалга эмеш өскө болор эди.

СССР-дин аңылу стратегический айалгазын база аяруга алар керек. Бистинг ороонго орто учушту ядерный жуу-жепсел жаңыс ла Европада эмес, анайда ок Азияда коруланарга керектү. США-нын озолой тургузылган ядерный жуу-жепселдери Ыраак Күнчыгышта база бар. Ого үзеери Пекин Вашингтонло биригеле, эмди орооннын ядерный жуу-жепселдерин түргендеп көптөдип туру.

Жирме жыл мынанг озо эдилген, эмди дезе эскирип калган СС-4 лө СС-5 ракеталарын СССР СС-20 деп адалган жаңы ракеталарла солыганы Европада орто учушту ядерный жуу-жепселдердин тоозы тенг болгонын буспады. СС-20 жаңы, алдындагызынан тынг, жаңыс ракетала үч ядерный ок жетирер аргалу жуу-жепсел. Је кажы ла СС-20 ракетаны тургузарда, эски ракеталардын бир-экүзин кодорып турганыс.

Советский Союз бойынын Европадагы јеринде тургузылган эски ракеталарды жаңы ракеталарла солыганы орто учушту ядерный жуу-жепселдердин тоозын көптөткөн эмес, карын астаткан деп, Советский башкару көп катап угузу эткен. Экинчи јанынан алза, советский СС-20 ракеталар эски ракеталардан ырада учпас.

Керектинг төс учуры неде дезе, жаңы ракеталардын бүдүретен задачалары алдындагызынан јаан эмес, ол ло бойы артып јат. Онын учун бу учуралда бистинг ороон бойынын эскирилген ракеталарын бир эмеш јарандырган, эскизин жаңыла солыган болуп јат. Өскө не де јок.

«Першинг-2» ле канатту ракеталарды алгажын, мында эски ракеталарды жаңыла солыган деп айдар арга јок. Ненин учун дезе, олар СССР-дин јерине теренжиде кирер жаңы задача бүдүрерге эдилген. Онын учун олар СССР-дин јеткер јок болоры јанынан алза, стратегический учурлу ракеталар болуп јат. Ого үзеери «Першинг-2» СССР-дин јерине 5—6 минуттын туркунына једер аргалу учун, бу ракеталар баштапкы табару эдетен жуу-жепсел бололо, Европада ла бастыра телекейде жуу башталар јеткерди тыгыдар.

Анайдарда, бу американский ракеталарды Күнбадыш Ев-

ропага экелип тургузар пландарды бүткүлинче алза, олар Европаны корулаар учурлу эмес. Олордын амадузы — США СССР-ге удурлаштыра агрессия этсе, США-нын јерин СССР аткылаар аргаларды астадары. Ыскөртө айтса, Вашингтон Пентагоннын ядерный стратегиязы учун Күнбадыш Европа каруузына турзын деп амадап јат.

Бу сурак аайынча СССР-дин шүүлтези азыйгы ла бойы кубулбай артып јат. Эки јаны куучындажып јөптөжөргө күүнзезе, Европада орто учушту јуу-јепселдердин аайына чыгар арга бар деп СССР шүүп јат. Советский Союз тен праволу, эки јанына түнгей јеткер јок болоры аайынча, Европада стратегический айалгала колбулу ончо керектерди ајаруга алып, бой-бойына јарамыкту јөптөжү эдерге күүнзеп туру.

СССР эмди ле эки јаны — Күнчыгыш ла күнбадыш Европада тургузылган орто учушту ядерный јуу-јепселин јоголторы керегинде куучындажып баштаарга белен деп көп катап угускан. Онон болгой бис Европаны кандый ла ядерный јуу-јепселден, орто учуштуларынан да, анайда ок тактическийлеринен де бастыразынан јайымдаары керегинде јөптөжөргө белен. Ол тушта Европада кандый да ядерный јуу-јепсел јок болор. Континентте ядерный јуу-јепсел керегинде онон артык арга табарга күч. Анайда эткени элден озо бойынын јерин ядерный јуу-чактын түбегинен аргадап аларга турган Европанын көп нургуны улузынын күүнине јараар. НАТО-нын ороондоры андый, чындап та, чек јоголтор шүүлтеге јөпсинзе, Европада (бастыра да телекейде) амыр-энчүнин кереги быжу јолдо турар деп, бу јууктагы бистин угузуда темдектелген.

Күнбадыш анайда эдерге эмди тургуза белен эмес болзо, ол тушта СССР орто учушту ядерный јуу-јепселдерди бөлүктеп астадары керегинде куучындажып јөптөжөр шүүлте эткен. Бистин ороон баштап орто учушту јуу-јепселдерди эки јаны көптөдө астадары јанынан јөпсинер эди. Анайда этсе, темдектезе, 1990 јылга јетире кажы ла јаны орто учушту јуу-јепселдерин башка-башка бөлүктеп, үч катап астадар: келер јуук јылдарда эки јанынын андый јуу-јепселдери үчинчи үлүге астадылар, онын согында база астадар. Анайда эдерде НАТО-нын ороондорынын ла Советский Союзтын орто учушту ядерный јуу-јепселдери бастыра өйлөрдө тен артып турар учурлу.

Чокымдаза, кажы ла јаны (СССР ле НАТО) Европада 1990 јылга јетире үч јүске јетире орто учушту ракеталу ла самолетту артар.

Европада орто учушту ядерный жуу-јепселдер астадар керектин аайына чыгарын јенгилтерге болуп, Советский Союз ол јанынан куучындажып турган ойдө эмди бар орто учушту ядерный жуу-јепселдерди јангырта јазабазы ла јангыдан этпези (мораторий јарлаары) керегинде шүүлте эткен. Ол мораторий јарлаары) керегинде шүүлте эткен. Ол мораторийдин ойнде СССР Европадагы јеринде тургузылган бойынын орто учушту ядерный жуу-јепселдеринин кезигин Күнбадышты сакыбай, јангыс бойы астадарга јөп деген. Је США мораторий јарлаганы орто учушту ядерный жуу-јепселдер Европада тен эмес болгонын там тыгыдар дейле, Советский Союзтын бу шүүлтезин јаратпады.

Орто учушту ядерный жуу-јепселдерди тыгыда астадары јанынан јөптөжөрин јенгилтерге ле бойы јозок көргүзерге Советский Союз Европа бөлүгинде орто учушту ракеталар тургузар иштерди токтотты, анайда ок олордын кезигин јоголтор деп јарлады.

Бистин орооннын амыр-энчү алтамын бастыра телекей јарадып уккан. Је Күнбадышта кезик башкараачы улус бистин баштанкайыска, онын учурына алаңзып тургандарын айттылар. Темдектезе, Советский Союз анайда эдип турганы јангы ракеталарды Уралдын ары јанына апарып тургузала, Күнбадыш Европанын јерлерин аткылаарга буудак этпес деген үндер угулат.

Ого каруу эдип, Советский Союз орто учушту кандый да ракеталарды ФРГ-ни ле Күнбадыш Европанын өскө дө ороондорын аткылагадый јерлерге үзеери тургуспас деп јарт айткан.

Ракеталарды көптөдөрин СССР токтодорго турганыла кожо ракеталарды тургузарына белетенер иш база токтоор бо деп, бистен база сурагылайт. Чын, андый ракеталарды божодотон јазалдар эдер иш база токтодылар деп бистин башкару айтты.

Бистин ороон анайда айдып та турза, Күнбадышта азыйдагы ла аайынча Советский Союз јарлаган мораторийин бузуп туру деп айдыжат. Онызы өнөтийин таркадып турган меке шүүлтелер. СССР бойынын айтканын јаантайын бүдүрип јат.

«Советский Союз бойынын Европа јанындагы јеринде орто учушту кандый да ракеталар тургуспай, карын астадып туру, Күнбадыш Европанын ороондорын аткылагадый јерлерге орто учушту ракеталар үзеери тургуспай јат» — деп, КПСС-тин Төс Комитединин Политбюрозынын члени, СССР-дин ко-

руланарынын Министри, Советский Союзтын Маршалы Д. Ф. Устинов Эрфурт городто өткөн наҗылыктын митингинде айткан.

СССР калганчы өйдө эткен жаңы алтамдар бистин ороон амыр-энчү амадуларлу болгонын, эки жагына жарамыкту жөптөжү эдерине иженип турганын база катап кереледи.

Je сныла коштой США ла НАТО аайынча онын союзниктери Европада жүстер тоолу жаңы американский ракеталар тургузар планды бүдүргени континентте ле бастыра телекейде военно-политический айалганы коомойтыдарын Советский Союз темдектеген. Бу учуралда Советский Союз бойына жеткер жок болорын жеткилдеер иштер өткүрерге келижер. Американын администрациязы эдип турган керектерден улам биске Күнбадыш, ол тоодо Бириктирген Штаттар, онын жери бистий ок жеткерлү айалгада боло бергедий керектер эдерге келижер, оны ундыырга жарабас деп, нөкөр Д. Ф. Устинов Эрфурттагы куучынында айткан.

Бастыра керектерде США сан башка жолдордо туруп жат. Оны олардын эрмек-куучындарда өткүрип турган политиказы керелейт. СССР бойынын СС-20, СС-5 ле СС-4 ракеталарын бастыразын кодорып салза, ол тушта бис «Першингтерди» ле канатту ракеталарды тургуспазыс дежет. Анайда айдып турганынын амадузы жарт.

Баштапкызында, СССР жөпсинип болбогодый некелтени США өнөтийин, Женевада өдүп турган эрмек-куучындарда жөпсинерге күч болзын деп тургузат.

Экинчизинде, өрө айдылган СС-20, СС-5 ле СС-4 ракеталарды кодорзын деген некелтени олар СССР-ге жеткер жаңыс ла Европада болор аайлу эдип тургузып жадылар.

Үчинчизинде, США жаңыс ла «Першингтер» ле канатту ракеталар керегинде айдып турарда, бойынын керептерде бар орто учушту жуу-жепселдерин, Англиянын ла Франциянын андый ок жуу-жепселдерин билбеечи болгылайт.

Анайдарда, США СССР-дин жерин аткылагадый орто учушту ядерный жуу-жепселдердин жүстер тоолу системаларын жөптөжүге кийдирбей арттырала, Советский Союзты жуулажар ийделе артыктап аларга турганы жарт көрүнөт.

Женевада өдүп турган эрмек-куучындарда США-нын делегациязы жөптөжөр арга бедребей, СССР-дин орто учушту ракеталарын астадала, тен праволу ла түңей жеткер жок болор ээжиге чек жарабай турган «Рейганнын планын» бүдүрерге кичеенип жат.

«Рейганнын планын» тоолорло алза, мындый. Бүгүн НАТО-

до Европадагы объекттерге ууландыра тургузылган 986 тоолу орто учушту ядерный жуу-жепселдер бар. СССР-де дезе, андый жуу-жепселдердин тоозы 975. Американын «нульга жетирер» шүүлтезиле этсе, НАТО-нын орто учушту ядерный жуу-жепселдеринин тоозы бир де астабас, ол ок өйдө СССР-дин Европа жаны жеринде тургузылган андый ок жуу-жепселдеринин тоозы жарымдай астап калар. Ол тушта НАТО-до ядерный жуу-жепселдер жетирер ракеталардын ла самолеттордын тоозы эки катап, ядерный октордын тоозы үч катап көп болор.

Женевада өдүп турган эрмек-куучындарда США жөптөжөргө келишпес некелтелер эдип, бойы жуу-жепселдерди там көптөдөргө амадап жат. Темдектезе, Вашингтон СССР-ди стратегический жуу-жепселдер жанынан артыктайтанын жеткилдеер пландар тургузып жат. 1984 финансовый жылдын (жыл октябрь айдан башталар) военный бюджетинин проегинде военный чыгымдар 1983 финансовый жылда 263 млрд. доллар болгонунан 1984 финансовый жылда 290 млрд. долларга жетире көптөөри темдектелди.

Бастыра бу керектер США телекейдин албатыларын чочыдып турган жаан учурлу керектердин аайына чыкпаска, ол ок өйдө жууга белетенерге, жуу-жепселдерди көптөдөргө, СССР-ди жуулажар ийделе акалаарга амадап турганын керелейт. США-нын президенти Рейган, онын администрациясында энбийик жамыда улусы бойлорынын куучындарында жаантайын СССР-ди жуулажар ийделе артыктаары керегинде айдып жадылар. Темдектезе, США-нын коруланар министри К. Уайнбергер Бириктирген Штаттар, онын пландары аайынча, 1986 жылда Европада баштапкы согулта эдерине керектү ийде-күчти белетеп алар учурлу деп, жагыс катап айткан эмес.

Американын башкартузы калганчы советский шүүлтелерди жаратпаган. Же ол шүүлтелерди телекейдин, ол тоодо США-нын эл-жоны бийик баалаган. Темдектезе, азыйда ОСВ аайынча американский делегациянын члени болгон, эмди политический наукалардын профессоры Дж. Крузел президент Рейганды СССР-дин амыр-энчү шүүлтелерине жөпсинбей турган учун кезем критикалады. США-нын конгрессинде чыгартулу улустын палатазынын спикери Т. О'Нил советский шүүлтелерди «чике ууламжыла эткен алтам» деп адаган.

Кыскарта айтса, Вашингтонго советский шүүлтелерди жаантайын жаратпай турарга күч боло берди. Ненин учун дезе, ол шүүлтелерде Европада ла бастыра телекейде жүстер миллион тоолу улустын жүрүм-салымы керегинде айдылган.

Н. Модоров

Буржуазный пропаганданын төгүни ле чын керектер

Калганчы өйдө буржуазный пропаганда Советский Союз Афганистанда, Лаосто ло Кампучияда химический жуу-жепселдер тузаланып туру деген шүүлтөлөр таркадып туру. Ол керегинде анчада ла США-нын администрациясында бийик жамыда турган улус айдып турары көптөди. Керек дезе, США-нын госдепартаменти 1982 жылда жаскыда жарлаган докладта айдылды.

Буржуазный пропаганда таркадып турган бу шүүлтеде чын неме жок, башталганынан ала учына жетире СССР-ди, онын амыр-энчүгө күүнзеген политиказын жабарлаганы болуп жат.

СССР-дин башкарузы 1982 жылда 6 апрельде США-нын башкарузына ийген нотада ол жанынан айдылды: «Советский Союз бойынын телекейлик колбуларын кыйа баспастан бүдүрүп жат. 1925 жылда Женевада кол салган протокол аайынча химический жуу-жепселдерди бойы качан да тузаланбады, андый жуу-жепселдерди өскө ороондорго бербеди. Шак ла Советский Союз химический жуу-жепселдерди этпейтени, эдилгенин жоголторы керегинде договор тургузалы деп өскө госу-дарстволорго кычыру эткен, эмди де эдип туру».

Бириккен Нациялардын Организациязынын аңылу комиссиязы Афганистанда химический жуу-жепселдер тузаланганын шиндеген. Комиссиянын члендери Афганистанда шыркаладала, Пакистаннын больницаларында эмденип жаткан улусты шиндеп көрөрдө, СССР-де эдилген химический жуу-жепселдерле корондолгон улус табылбады.

Онын ордына Пакистаннын жеринен Афганистан жаар өдүп турган бандалар «США-да эдилген» химический корондорло жеписелип турганы жарталган. Бандиттерден ле диверсанттардан айрып алган андый химический жуу-жепселдерди ООН-нын комиссиязынын члендерине Афганистаннын башкарузы көргүскен.

Советский Союзта эдилген химический жуу-жепселдерди Лаосто ло Кампучияда тузаланганы керегинде күнбадышта таркадып турган шүүлтөлөр төгүн болгонын база жүзүн-башка комиссиялар, ол тоодо Телекейлик Кызыл Кресттин делегациязы жартаган.

Вашингтон Советский Союзты Афганистанда, Лаосто ло Кампучияда химический јуу-јепселдер тузаланып туру деп, орды јокко јабарлаганы керегинде Күнбадышта көп газеттер, ол тоодо Англияда Советский Союзка јакшы күүндү деп айдар арга јок «Таймс» газет бичип турулар.

Вашингтон ол јанынан СССР-ди ненин учун јабарлап баштаганы јарт. США јууга белетенер јангы программа тургузып баштаган кажы ла учуралда ол каршулу ижин телекейдин эл-јонынан јажыарга, Американын улузынын алдына актанарга бистин ороонды озолондыра орды јокко бурулап, јабарлап јат. Химический јууга белетенип, андый јеткерлү јуу-јепселдерди көптөдип баштаганыла кожо, США-нын администрациязы, калак, СССР химический јуу-јепселдер тузаланып туру, бисте андый јуу-јепселдер ас, түрген көптөдөр керек деп калактажып баштадылар.

Бүгүңги күнде США-да үч миллионнон ажыра химический јуу-јепселдер (гранаталар, бомбалар ла снарядтар) бар. Олордын текши бескези 150—300 мун тонна, келер јуук өйдө Пентагон химический јуу-јепселдердин тоозын беш миллионго јетирерин пландап туру.

США-да химический јуу-јепселдер эдеринде государство-нын ла туш улустын 90 предприятиези туружат. Арканзас штатта коронду бинарный снарядтарды ла бомбаларды эдетен предприятиелер тудуп баштадылар. Андый јуу-јепселдин бир миллиграммы кижини өлтүрип салар. Бу јуу-јепселдин корондоры јуулажар эмес те керектерде тузаланып турган учун, андый јуу-јепселдер эдилип турганын билерге күч.

Бүгүн США-нын черүзинин артиллериязы бинарный снарядтарла јепселген. Удабас авиация андый бомбалар алар. «Лэне» ракеталар ла канатту ракеталар бинарный коронду окторло јепселер. Анайда США химический јууга элбеде белетене берди.

Лаосто ло Кампучияда СССР-де эдилген химический јуу-јепселдер тузаланылып туру деген төгүн шүүлте таркадала, США-нын империализми Индокитайды бийлеп аларга бу јерде јуулажарда калјуурып, көп улусты, амыр-энчү јуртаган карындаштарды, үй улусты, јаш балдарды кырып өлтүргенин јажыарга умзанат. Је Американын анзырап казырланган черүзи Вьетнамда, Лаосто ло Кампучияда јүстер мун тоолу улусты корондоп өлтүргенин, ар-бүткенди, агаштарды, сууларды корондоп, албатынын хозяйствозына кандый тын түбек эткенин албатылар ундыгалак. Качан да ундыбас. Оны империализм јажырып болбос.

Вашингтон Советский Союзты химический јуу-јепселдер тузаланып туру деп төгүнеле јабарлап турган база бир шыл-так — андый јаан јеткерлү, коронду јуу-јепселдерди јазабазы ла этпези, эдилгенин јоголторы керегинде јөптөжү эдеринен кыйарга турганы. Советский Союз ол јанынан куучындажып јөптөжөли деп көп катап чокым шүүлтелер эткен. Андый не-келтени телекейдинг эл-јоны эдип туру. Је США-нын админи-страциязы коронду веществолор керегинде алдында эдилген договорлорды бузуп, јаңы јөптөжүлер эдерине јөп бербей, ол јанынан куучындажып јөптөжөрине буудак эдерге алба-данат.

СССР ле өскө дө социалистический государстволор јуу-јепселдерди астадып јоголторы јанынан Женевадагы Коми-тетке 1972 јылда химический јуу-јепселдерди јазабайтаны ла этпейтени, эдилгендерин јоголторы керегинде конвенциянын проегин бергендер.

Бу суракты јуу-јепселдер јоголтор Комитетте, анайда ок СССР-динг ле США-нын делегацияларынын ортодо 1976—1980 јылдарда шүүжип, бир кезек једимдерге једип алган болгон.

Је 1980 јылда июль айда США химический јуу-јепселдер этпези ле тузаланбазы керегинде СССР-ле куучындажарынан мойноп ийген. Вашингтон анайда ок бу суракты Женевадагы Комитетте ле ООН-до шүүжерине буудак этти.

ООН-нын Генеральный Ассамблеязынын 1982 јылда июнь айда өткөн ағылу сессиязында ла ООН-нын Генеральный Ассамблеязынын 1982 јылдагы XXXVII сессиязында США-нын делегациязы химический ле бактериологический јуу-јепсел-дерди јаратпазы керегинде резолюцияга јөпсинбеди.

Пентагон химический јууга белетенип турганын телекей-динг, ол тоодо Американын эл-јоны јаратпай туру. Вашингтоннын јеткерлү пландарын јаратпаган тартыжуда јашөскү-римнин, үй улустын, мүргүүлдин организациялары, врачтар, ученыйлар туружып јат. Бу тартыжуга калганчы өйдө государ-ственный ишчилер, парламенттердин депутаттары кирижет.

Темдектезе, 1982 јылда јаскыда конгрессте өткөн пресс-конференцияда Американын јарлу общественный ишчизи Дж. Изаакс јаан јеткерлү химический јуу-јепселдерди эдерин токтодоло, ого чыгымдалып турган акчаны социальный керек-терде тузаланар керек деп айткан. Ол пресс-конференцияда бинарный јуу-јепселдерди эдерин токтодоры керегинде 62 конгрессмен кол салган кычыру таркадылган. Ол кычыруда мынайда айдылган: «США химический јуу-јепселдерди көп-

төдип турганы бисти тыг чочыдат. Бистинг Күнбадыш Европадагы союзниктерис жөпсинбей де турган болзо, Пентагон бинарный жуу-јепселдерди Европага апарарга турганы јарт. Бис химический жуу-јепселдерди көптөдөрин токтодоры, эдилгенин јоголторы јанынанг США Советский Союзла куучындажып жөптөшсин деп президент Рейганнаг некеп турус».

Химический жуу-јепселдерди кем көптөдип, тузаланып турганы өрө айдылганынанг јарт. Вьетнамда, Никарагуада, Сальвадордо, Ливанда, Лаосто, Кампучияда, Афганистанда «США-да эдилген» тагмалу химический жуу-јепселдер, корондор тузаланганын ла тузаланылып турганын эмди телекейдинг элјоны јакшы билер. США-нын администрациязы бойынын ол каршулу кылыгын јажырарга, төгүнеле СССР-ди бурулаарга жүјүренет. Ого эмди кем де бүтпей туру.

Н. Модоров

США садыжары јанынан быжу ороон эмес

Американын Бириктирген Штаттарыла саду СССР-ге тын керектү деп шүүп, США-нын администрациязы оны Советский Союзты политический ле экономический кыстайтан арга эдип тузаланарга амадап јат.

Бистинг орооннын экономиказы өзөрине США-ла садышканы камаанын јетирип турганы билдирбейт. Оны мындый тоолорло јартайлы. 1981 јылда Советский Союз өскө ороондорло садыжып турганында США-ла садышканы јүк ле 1,7 процент болгон. Ол бистинг ороондо эдилген текши продукциянын јүк ле 0,15 проценти.

Башка-башка общественно-политический јанду ла социальный јүрүмдү ороондор амыр-энчү коштой турар политикада саду элбек болгоны јаан учурлузын билип, Советский Союз США-ла саду-экономический колбуларды элбедерге кичеенет. Је США-да андый кичеемел јок.

1974 јылдын учында США-нын конгресси саду керегинде законго Джексон-Вэниктин түзедүзин кошкон. Ол түзедүде Советский Союз еврей улус өскө ороондорго көчүп барарына јөпсинзе, СССР-ге США-ла садыжатан јарамыкту аргалар берер деп айдылган. Анайда эткени бистинг орооннын ич бойындагы керектерине киришкени болор деп јартайла, Советский Союз США-ла андый некелтелү саду-экономический јөптөжү эдерине јөпсинбегени јарт.

1980 јылда Афганистанда болгон керектерден сап тудунып, бистинг ороонго аш, удобрениелер садарын астатты, промышленный товарлар, јазалдар садарын астатты, садунын сурактары аайынча советско-американский комиссиянын ижин токтотты, Москвадагы Олимпийский ойындарга бойкот јарлады.

1981 јылдын учында Польшада военный айалганын ээжилери тургузылганына кородоп, США-нын администрациязы СССР-ге нефтегазовый ла өскө дө јазалдар сатпазы керегинде јакару берди. США СССР-ге аш садары керегинде, талайла јүрүжери керегинде јөптөжү эдери јанынан куучындажып баштаганын США-нын администрациязы јаныскандыра токтотты. Аэрофлоттын самолетторы јүрүшпес эткен.

Рейганның администрациясы Күнбадыш Европадагы ороондордон Уренгой — Памары — Ужгород ортодо газопровод өткүреринде турушпазын деп некеди.

Вашингтон бойының амадуларына једип аларга Советский Союзка технологический бийик чыңдыйлу товарларды (јартаза СССР-динг военно-экономический ийдезин тыңыдар товарларды) садарына шинжү тургусты, күнбадыштагы ороондор СССР-ле садузын аstatсын деп некеди.

Анайда эдип турганынан улам советско-американский саду 1979 јылда 2,8 миллиард салковой болгонынан 1981 јылда 1,8 миллиард салковойго јетире астады. Советский Союзтан барып турган товарлар учун каланды, өскө ороондорго көрө, чик јок көп алар эткен. Анчада ла советский машиналар, јазалдар, станоктор учун каланды бийик тургустылар. Темир кезер станоктор учун өскө ороондордон 6—10 процент калан алып турза, СССР-ден 30—45 процент алып турулар. Анайдарда СССР-динг ле США-ның ортодо товарлар алыжары Күнбадыштагы пропаганда јарлап турганыла болзо, советский товарлар коомой болгонынан улам астап турган эмес, США-ның администрациясы Советский Союзла садуны өнөтийин өткүрип турган политиказынан улам астады.

США-дан бистинг ороон машиналарды ла јазалдарды көп албай јат. Олордон бир де камааны јокко СССР военно-гражданский авиациясын, талайла јүрүп јуулажар ла гражданский флотын, космический техниканы, ракетно-ядерный јуу-јепселин эдип алган.

Советско-американский саду ажыра бүгүңги күнде бис көп нургунында сырье, фосфорный удобрение ле аммиак алып јадыс. Калганчы јылдарда бистинг ороонның көп јерлеринде күйгек болгонынан улам биске Америкадан малдын азыралы эдер аш садып аларга келишкен. Је 1980 јылда США-ның администрациясы бистинг ороонго аш садары керегинде јөптөжүлерди, өскө дө товарларла садыжары керегинде тургузылган договорлорды бүдүрбей токтоткон.

Тыш јанындагы садуда США быжу эмес болгонын билеле, СССР бойына керектү ашты өскө ороондордон садып алды.

Советский Союзтын өскө ороондорло садыжып турган организацияларында Американың фирмаларыла элбеде садыжар аргалары бар. Темдектезе, нефтехимический, химический, металлургический, јенгил промышленностьын, ашкурсактын промышленнозының продукциязыла, јуртхозяйственный машиналарла бой-бойына тузалу садыжарга јарзар эди. Ол керегинде СССР-динг ле США-ның ортодо саду-эко-

номический советинг 1982 жылда 16—18 ноябрьда Москвада өткөн VII жуунында СССР-дин делегациязы јарт айткан.

Ол жуун эки орооннын ортодо калганчы 4 жылдагы саду-экономический колбуларда јаан учурлу керек болуп өткөн. Жуунда США-нын 120 фирмазынын делегациязы турушкан.

Бис јер үстинде бастыра ороондорло, ол тоодо США-ла саду-экономический колбуларды элбедери учун. Је анайда эдерге јангыс ла бистинг ороон күүнзегени ас, керектер США-дан камаанду.

США-нын администрациязы социализмнин өскө ороондорыла экономический колбуларды база астадала, бу колбуларды јамандажар арга эдип алды. Анчада ла Польшала саду-экономический колбуларды аstatты.

Д. Сортыяков

Совет јашöскүримнинг күни

26 июнь — совет јашöскүримнинг күни. Бистинг орооннын ырысту јашöскүрими бойынын байрамын иште јакшы једимдерле уткып турулар. Советтер Ороонынын јиит уулдары ла кыстары Совет Союзтын Коммунистический партиязынын XXVI съездининг исторический јöптöрин јүрүмде бүдүрери учун эрчимдү иштенип турулар.

Советтер Ороонынын јиит граждандары качан да, кайда да болзо, социализмди тöзöп бүдүрип турган иштердинг баштаачы јерлеринде болуп, бойынын керегин ак-чек эдип, јозок көргүзип, тапкыр шүүлтелериле баштанкай иштеп, марксизм-ленинизмнинг ойгор үредүзин теренжиде үренип билип ала-ла, бойынын ижинде ле јүрүминде оныла башкарынып јадылар.

Он биринчи бешјылдыкта бистинг орооннын јиит уулдары ла кыстары орооннын социально-экономический өзүмининг пландарын бүдүрип, сырьены, одыраp немелерди, материалдарды, электроэнергияны кымакайлап чебер чыгымдаарынын бастыра Союзта өдүп турган общественный көрүде эрчимдү туружып јадылар.

Јашöскүрим айландыра турган ар-бүткенди корыырында эрчимдү туружат, кыраларды ла јаландарды салкын-јотконнон корыыр агаштар отырғызары, јердинг кыртыжын суу үрейтениле тартыжары јанынан баштанкай эттилер, «Кичү суулар — ару ла толо суулу аксын» деген кычырула элбек иш баштадылар.

Науканы ла техниканы өскүреринде, олардын једимдерин производство тузаланарында совет јашöскүрим јаан учурлу иш бүдүрип јат.

Бистинг орооннын јиит үйези социализмди тöзöп бүдүрери, оны јүзүн-базын өштүлерден корыыры учун, Төрөлис өнжүп јаранары ла тынғыры учун бийик каруулу болгонын жаантайын көргүзип туру.

СССР-динг јуу-јепселдерлү ийде-күчтеринде турган ком-

сомолдор жаңы жуу-јепселди, жуулажар техниканы тузаланарын түрген үренип билип алала, Төрөлинин албатызынын амыр-энчү ижин корулаар агару молјузын ак-чек бүдүрип жадылар. Јиит солдаттар ла офицерлер — Ада-Төрөлинин жалтанбас ла билгир корычылары.

Келер өйдө билгир специалисттер эдерине јашөскүримди ончо јанынан тазыктырып белетейтен быжу арга — студенттердин строительный ла јуртхозяйственный отрядтары боло берди.

КПСС-тин Төс Комитединин май айдагы (1982 ј.) ла ноябрь айдагы (1982 ј.) Пленумдарынын јөптөриле башкарынып, совет албатынын јашөскүрими иштин дисциплиназын тыгыдары учун тартыжып, Аш-курсакты көптөдөр Программаны бүдүрерине бастыра аргаларла јөмөлтө эдип турулар.

Совет Союзтын јашөскүриминин организациялары амыр-энчү, жуу-јепселдерди көптөдөрин токтодоры, эдилгенин астадып јоголторы учун, Американын жаңы орто учушту ядерный жуу-јепселдерин Күнбадыш Европага экелип тургузары јанынан НАТО-нын пландарын јаратпай эрчимдү тартыжып турулар.

Советтер Ороонынын јашөскүрими социализмнин карындаштык ороондорынын јашөскүримиле, телекейдин јашөскүриминин коммунистический ле прогрессивный организацияларыла најылык колбуларды элбедип ле тыгыдып туру.

Тоолор ло керектер

Совет јашөскүримнин күнин СССР-дин Верховный Советинин Президиумынын 1958 јылда 7 февральдагы Указыла јылдын ла июнь айдын калганчы воскресень күнинде темдектеп јат.

Јашөскүрим ле комсомол государствонын јүрүминде эрчимдү туружат. 1958 јылда СССР-дин Верховный Советинде, союзный республикалардын Верховный Советтеринде, албатынын депутаттарынын јербойындагы Советтеринде јашөскүримнин керектери аайынча јаантайын иштеер комиссиялар төзөлгөн. Эмди андый 12 мунга шыдар комиссияда 83 мунган ажыра депутат туружат.

* * *

СССР-дин Верховный Советинин 1500 депутадынан 317 депутат — 30 јашка јетире јашөскүрим. Союзный ла авто-

номный республикалардын Верховный Советтерине 2 мун-
нан ажыра, јербойындагы Советтерге 754,5 мун јиит депу-
таттар тудулган.

* * *

Јашөскүрим профсоюзтардын башкараачы ижинде элбе-
де туружып јат. Профсоюзтардын организацияларынын баш-
караачы органдарына 1 млн. 800 мун јиит уул ла кыс тудул-
ган.

ВЛКСМ-нинг XVIII ле XIX съездтеринин ортодо өткөн өйдө
1070 јиит ишчилер — производство, 360 јиит ученылар
ла специалисттер — наукада ла техникада Ленинский комсо-
молдын сыйын алдылар.

Б А Ж А Л Ы К Т А Р

Улу тартыжунунг ла жаан јенүлердинг јолы	3
Аш-курсактын программазы — бастыра албатынынг кереги	9
Јартамал иш өткүреринде турушкылайт	14
Бу суракты јартап беригер	19
Буржуазный пропаганданынг төгүни ле чын керектер	25
США садыжары јанынан быжу ороон эмес	29
Совет јашөскүримнинг күни	32

С О Д Е Р Ж А Н И Е

Дорога великих битв и побед	3
Продовольственная программа — всенародное дело	9
Из опыта партийной работы	14
Отвечаем на вопрос	19
Буржуазная пропаганда и действительность	25
США — ненадежный партнер	29
День советской молодежи	32

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано в печать 17. 06. 83. АН 09486. Формат 60x84 1/16. Усл. п. л. 2,09. Уч.-изд. л. 1,67. Тираж 540 экз. Заказ 2294. Цена 4 коп,

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, 659700. г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36. Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

4 акча

Горно-Алтайск